

opini3n

Mediterr3neo y Oriente Medio

29

FEBRER
2009

“LA PROVA DEL COT3 PER A BARACK OBAMA”

Ricard Gonz3lez

Polit3leg i periodista resident a Washington

El fet que Israel i Hamas arribessin a un acord per a declarar un alto al foc pocs dies abans de la presa de possessi3 de Barack Obama va estalviar al president dels EUA haver de prendre decisions difcils i altament controvertides tan bon punt arribava al Despatx Oval.

Obama guanyava aix3 un temps preci3s abans de definir un pol3tica integral per a una regi3 amb diversos conflictes entrelligats. No obstant aix3, no passar3 gaire temps fins que la nova administraci3 es vegi amb l'obligaci3 de prendre decisions complicades que enutjaran alguns dels actors a la zona, i els seus simpatitzans als EUA. La decisi3 m3s important que haur3 de prendre fa refer3ncia a la renovaci3 o no de la pol3tica d'aillament de Hamas.

Tot i que Tel Aviv ha justificat els atacs en l'intent d'aturar el llançament de coets contra el sud del pa3, els objectius reals de l'ofensiva eren m3s ambiciosos, i responien a una estrat3gia de llarg abast posada en marxa despr3s de la vict3ria electoral de Hamas el 2006.

Incapaços d'acceptar les conseqü3ncies de l'3xit electoral de l'organitzaci3 islamista, els governs israeli3 i nord-americ3 van dissenyar un pla per aillar primer, i destronar despr3s el govern de Hamas, que la UE va acceptar sense protestar. Amb aquesta finalitat es van imposar unes condicions a Hamas de difcil acceptaci3 per a recon3ixer la seva legitimitat com a interlocutor en el conflicte palest3: ren3ncia a la viol3ncia, reconeixement de l'estat d'Israel i acceptaci3 dels tractats firmats per l'Autoritat Palestina.

En comptes de condicions pr3vies a la negociaci3, el reconeixement d'Israel o la ren3ncia a la viol3ncia haurien de ser els objectius finals d'una negociaci3 de pau. A m3s, aquestes condicions posaven de manifest un tracte diferenciat escandal3s: o 3s que potser es demanava al govern israeli3 que renunci3s a la viol3ncia, i als partits m3s radicals que l'integraven el reconeixement de l'estat palest3?

L'ofensiva pot haver estat l'3ltim cartutx de l'estrat3gia de confrontar “els palestins bons” - els moderats d'Al Fatah - amb els “palestins dolents” - els radicals de Ham3s. Tot dependr3 de la nova administraci3 dels EUA, l'3nic actor realment capaç de posar-hi punt final. Ni la UE ni Israel volen o poden donar aquest pas. Sigui quina sigui la formaci3 del proper govern israeli3, la pol3tica d'assetjament a Hamas no canviar3, ja que forma part d'un ampli consens social a Israel. Vista

la divisió produïda al si de la UE durant la crisi de Gaza, és inversemblant que aquesta adopti una mesura tan controvertida de forma unilateral.

Quant a la posició d'Obama respecte aquest tema, és una gran incògnita. Les darreres setmanes s'han sentit veus pertanyents a l'establishment demòcrata dins l'àmbit dels afers estrangers reconeixent el fracàs de l'estratègia d'aïllament de Hamas, i la necessitat de donar un canvi de rumb a l'enfocament del conflicte que fa Washington. Si l'organització islamista ha estat capaç de resistir aquesta investida, sostenen, no és factible confiar en el seu esfondrament.

El canvi de relació entre la comunitat internacional i Hamas, es suggereix, no pot ser bruscat, ja que trobaria una resposta contundent del poderós lobby pro-israelià, i podria aixecar una forta oposició interna. L'argument que el govern ha cedit al xantatge terrorista seria un recurs fàcil que, de ben segur, els republicans explotarien a fons.

Per això, la Casa Blanca va deixar clar en tot moment que en el seu viatge recent a la zona, l'enviat especial d'Obama, George Mitchell, no es reuniria amb cap representant de Hamas. Si arriba, el canvi d'estratègia es plasmarà a porta tancada, a les reunions dels representants de l'administració nord-americana amb els líders dels estats àrabs. Washington els hauria d'enviar un missatge clar que dona suport a la formació d'un govern d'unitat nacional palestí i que pretén intentar moderar Hamas a base d'atraure'l al procés de pau. Dins d'aquest escenari, la comunitat internacional hauria de buscar alguna fórmula imaginativa per a poder abandonar les condicions imposades a Hamas sense manifestar-ho explícitament.

A falta d'informació concreta i detallada, en aquests primers dies de l'administració Obama, se succeeixen les especulacions a la premsa i la blogosfera sobre quina serà la posició concreta de Washington en els assumptes més espinosos, entre ells el conflicte d'Orient Mitjà. De moment, només es pot arribar a dues conclusions fonamentades amb els fets, no amb els rumors.

La primera és que el President pensa implicar-se en el conflicte àrabo-israelià de forma molt més personal que el seu predecessor. Mentre Bush va esperar fins a l'últim tram de la seva presidència per a intervenir-hi, Obama ho ha fet des del primer dia que arribà a la Casa Blanca, quan trucà personalment als líders de la regió. Si bé és cert que la crisi de Gaza el pot haver empès a actuar amb urgència, durant tota la campanya electoral, el llavors candidat demòcrata va reiterar en nombroses ocasions que la busca de la pau a l'Orient Mitjà seria una de les seves prioritats exteriors, i que ho faria "des del primer dia".

La segona conclusió és que Obama vol una intervenció dels EUA més equilibrada. A ningú escapa que, dels noms que havien sonat com a possibles enviats especials, l'ex senador George Mitchell és el que té una trajectòria menys esbiaxada. De fet, a diferència de Dennis Ross o Martin Indyk, mai ha treballat o format part del lobby pro-israelià a Washington.

Ara bé, l'elecció de Mitchell tampoc implica necessàriament un canvi profund de la política nord-americana en el conflicte. La prova del cotó serà l'estratègia de Washington per tractar amb Hamàs.